

ИСХОД ИНДОЕВРОПСКИХ СОНАНАТА

ПРЕГЛЕД

пие.	мик.	грч.	дијал.
* <i>m</i>	a/Ca = /a/ или o/Co = /o/, ¹ mV = /m/ ²	a , ¹ μ , ² (αμ⁶)	
* <i>n</i>	a/Ca = /a/ или o/Co = /o/, ¹ nV = /n/ ²	a , ¹ v , ² (αν⁶)	
* <i>r</i>	Ca = /ar/ или Co = /or/, ¹ rV = /r/ ²	αρ/ρα , ¹ ρ , ² (αρ⁶)	ео. ορ/ρο ¹
* <i>l</i>	Ca = /al/ или Co = /ol/, ¹ rV = /l/ ²	αλ/λα , ¹ λ , ² (αλ⁶)	
* <i>i</i>	i/Ci = /i/, ¹ (zV = /dz/, ⁴ ø = /ø/ ⁵)	ι , ¹ (ζ , ⁴ ο , ⁵)	
* <i>u</i>	u/Cu = /u/, ¹ wV = / u , ² (u = /(h) u / ³)	υ , ¹ (ύ , ³ / ο , ⁴ ο , ⁵)	дијал. F ²
* <i>h₁</i>	e/Ce = /e/, ¹ ø = /ø/ ²	ε , ¹ ο , ²	
* <i>h₂</i>	a/Ca = /a/, ¹ ø = /ø/, ² (ø = /ø/ ⁷)	α , ¹ ο , ² (ο , ⁷)	
* <i>h₃</i>	o/Co = /o/, ¹ ø = /ø/ ²	ο , ¹ ο , ² (υ , ⁸)	

Биљешке: 1 – од слоготворне варијанте (в. §[CCC](#)); 2 – од неслоготворне варијанте (в. §[CCC](#)); 3 – од слоготворне врајанте, под условом да се налази на почетку ријечи; 4 – од неслоготворне варијанте, под условом да се налази на почетку ријечи; 5 – од неслоготворне врајанте, под условом да се налази у интервокалској позицији; 6 – од слоготорне ваяјтанте, под условом да се налази испред пие. *V или *HV, углавном на граници морфема; 7 – од слоготворне варијанте, под условом да се налази између пие. *oR и *C, дјејством тзв. SAUSSURE-ОВОГ ЕФЕКТА (в. §[CCC](#)); 8 – од слоготворне врајанте под условом да се налази између пие. лабијала (*m, *n, **k^u*, **g^u*, **g^{uh}*, **b^h*), дјејством тзв. COWGILL-ОВОГ ЗАКОНА.

НАЗАЛИ

Праиндоевропско *m

§PPP Несловљени исход слоготворног пие. *m

Пије. ***m** > [m] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §[CCC](#)) > пгрч. ***å** > мик. **a** или **Ca** (тј. /**a/**) или **o** или **Co** (тј. /**o/**), грч. **a**

= уопште, стинд. **a**, ав. **a**, стперс. **Ca** (тј. /**a/**), јерм. **am**, стфр. **am** (?), нфр. **AM**

(?), лат. **em**;

= напосе, јерм. **n**, стфр. **an**, нфр. **AN** – под условом да је на крају ријечи, лат.

en – под условом да се налази испред пије. ***t**.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. **ά**- < пије. ***s****m**- [**sm**-]

= стинд. **sa-**, ав. **ha-**, стперс. **h^a- /ha-/**, лат. **sem-**

грч. **δέκ****ά** < пије. ***dék****m** [**dék****m**]

= стинд. **dáśa**, став. **dasa**, млав. **dasa**, лат. **decem**

грч. **ἐκατόν** << пије. ***dék****m-t-om** [**dék****m-t-om**] (> грч. ***ἐκατόν**)

> пије. ***h₁k^m-t-om** [**h₁k^m-t-om**] (в. §[CCC](#))

≈ стинд. **śatám**, ав. **satəm**, лат. **centum** < пије. ***h₁k^m-t-om** [**h₁k^m-t-om**]

грч. **ἐπτά** < пије. ***septm** [**septm**]

= стинд. **saptá**, ав. **haptá**, јерм. **ewt^cn**, лат. **septem**

грч. **βατός** < пије. ***g^um-t-o-s** [**g^um-t-o-s**]

= стинд. **gatáh**, лат. **ventus**

Грчки примјери из завршетака и наставака

С-основе: грч. acc sg **-a** < пије. acc sg ***-m** [-**m**]

= стфр. **-an**, нфр. **-AN**, лат. **-em**

Микенски примјери из завршетака и наставака

С-основе: мик. acc sg **-Ca /-a/** < пије. acc sg ***-m** [-**m**]

= грч. **-a**, итд. (в. горе)

§PPP Условљени исходи слоготворног пије. ***m**

Пије. ***m** > [m] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §[CCC](#)) > грч. **αμ** – под условом да се налази испред пије. ***V**, углавном на граници морфема

= стинд. **am**, ав. **am**, стперс. **C^a-m.** (тј. /**am/**), јерм. **am**, лат. **em** – под истим условом, тј. да се налази испред пије. ***V**.

Пије. ***m** > [m] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §[CCC](#)) > грч. **αμ** – под условом да се налази испред пије. *HV, углавном на граници морфема

= стинд. **am**, ав. **am**, јерм. **am**, лат. **em** – под истим условом, тј. да да се налази испред пије. *HV.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. **έκαμε** << пије. *h₁e-**k**mh₂-e-t [h₁e-**k**mh₂-a-t] (> грч. ***έκαμάχ**)

= стинд. **aśamat**

грч. **ἀκάματος** < пије. *n+**k**mh₂-et-o-s [n+**k**mh₂-at-o-s]

Грчки примјери из коријена и основа

грч. **ἄμ-ά** < пије. *s**m**- [**s**m-]

[§PPP](#) Неусловљени исход неслоготворног пије. *m

Пије. ***m** > [m] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §[CCC](#)) > пгрч. ***m** > мик. **mV** (тј. /m/), грч. **μ**

= стинд. **m**, ав. **m**, стперс. **mV** (тј. /m/), јерм. **m**, стфр. **m**, нфр. **M**, лат. **m** – под истим условом, тј. да је неслоготворно.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. **ἄνεμος** < пије. *h₂en₁-**m**-o-s [h₂aŋh₁-**m**-o-s]

= лат. *animus*

грч. **δόμος** < пије. *dō**m**-o-s [dō**m**-o-s]

= лат. *domus*

≈ стинд. **dámaḥ** < пије. *de**m**-o-s

грч. **ἐμός** < пије. *h₁**m**-o-s [h₁**m**-o-s]

= јерм. *im*

грч. **θερμός** < пије. *g^uher-**m**-o-s [g^uher-**m**-o-s]

= јерм. *jer m*

≈ стинд. *gharmáḥ*, ав. *garəmō*, лат. *formus* < пије. *g^uhor-**m**-o-s [g^uhor-**m**-o-s]

грч. **θῦμός** < пије. *d^huH-**m**-o-s [d^huH-**m**-o-s]

> пије. *d^hūH-**m**-o-s [d^hūH-**m**-o-s] (в. §[CCC](#))

= стинд. *dhūmáḥ*, лат. *fūmus*

грч. **ήμι-** < пије. *sē**m**-i [sē**m**-i]

= стинд. *sāmī*, лат. *sēmī-*

грч. **μέγας** < пије. ***meǵ-**h₂-s [**meǵ-**h₂-s]

- = стфр. **mekas**
 ≈ стинд. **máhi** < пие. ***meǵ-h₂-o** [m̥eǵ-*h₂-o*]
 ≈ јерм. **meca-** < пие. ***meǵ-h₂-** [m̥eǵ-*h₂-*]
 грч. **μέθο** < пие. ***medʰ-u-ø** [m̥edʰ-*u*-ø]
 = стинд. **mádhū**
 ≈ млав. **маðу** < пие. ***medʰ-u-** [m̥edʰ-*u*-]
 грч. **μέλλ** < пие. ***mel-i-t-ø** [m̥eł-*i*-*t*-ø]
 = лат. ***melid** > **mel**
 грч. **μένος** < пие. ***men-os-ø** [m̥en-*os*-ø]
 ≈ стинд. **mánaḥ** < пие. ***men-es-ø** [m̥en-*es*-ø]
 ≈ ав. **manah-** < пие. ***men-es-** [m̥en-*es*-]
 грч. **μέσος**, еол. **μέσσος**, беот. **μέττος**, крит. **μέττος** < пие. ***medʰ-i-o-s** [m̥edʰ-*i*-*o*-s]
 = стинд. **mádhyāḥ**, млав. **maiðiið**, лат. **medius**
 грч. **μέτρον** < пие. ***mh₁-tr-o-m** [m̥h₁-*tr*-*o*-m]
 ≈ стинд. **mátram** < пие. ***meh₁-tr-o-m** [m̥eh₁-*tr*-*o*-m]
 грч. **μέχρι** < пие. ***me+ǵhs-r-i** [m̥e+ǵhs-*r*-i]
 = јерм. **merj**
 грч. **μή** < пие. ***meh₁** [m̥eh₁]
 > пие. ***mēh₁** [m̥ēh₁] (в. §CCC)
 = стинд. **mā**, ав. **mā**, стперс. **mā-a / mā-**, јерм. **mi**
 грч. **μήν** < пие. ***meh₁-n-s-s** [m̥eh₁-*n*-s-s]
 ≈ стинд. **māh**, ав. **mā** < пие. ***meh₁-n-s-s** [m̥eh₁-*n*-s-s] > ***meh₁-ñ-s-ø** [m̥eh₁-*ñ*-s-ø] (в. §CCC)
 грч. **μήτηρ**, дар. **μάτηρ** < пие. ***meh₂-ter-s** [m̥ah₂-ter-s]
 > пие. ***mēh₂-tēr-ø** [m̥āh₂-tēr-ø] (в. §CCC, §CCC)
 = стинд. **máta**, јерм. **mayr**, стфр. **matar**, нфр. **МАТАР**, лат. **māter**
 ≈ ав. **mātar-**, стперс. **°mā-a-ta-r(a)- / °mātar-/** < пие. ***meh₂-ter-** [m̥eh₂-ter-] >
 ***mēh₂-ter-** [m̥āh₂-ter-] (в. §CCC)
 грч. **μισθός** < пие. ***misdh-o-s** [m̥isdh-*o*-s]
 ≈ стинд. **mīdhám**, ав. **mīzdəm** < пие. ***misdh-o-m** [m̥isdh-*o*-m]
 грч. **μύλη** < пие. ***molh₁-eh₂-ø** [m̥olh₁-ah₂-ø]
 > пие. ***molh₁-ēh₂-ø** [m̥olh₁-āh₂-ø] (в. §CCC)
 = лат. **mola**
 грч. **μῦς** < пие. ***muH-s** [m̥uH-s]
 > пие. ***mūH-s** [m̥ūH-s] (в. §CCC)
 = стинд. **mūš-**, лат. **mūs**
 грч. **διμείχω** < пие. *h₃meiǵʰ-o-h₂ [*h₃m̥eiǵʰ-o-h₂*]
 > пие. *h₃meiǵʰ-ō-h₂ [*h₃m̥eiǵʰ-ō-h₂*] (в. §CCC)
 ≈ лат. ***meiho** > ***meiio** > **meiō** < пие. *h₃meiǵʰ-o-h₂ [*h₃m̥eiǵʰ-o-h₂*] >
 *h₃meiǵʰ-ō-h₂ [*h₃m̥eiǵʰ-ō-h₂*] (в. §CCC)
 ≈ стинд. **méhati**, ав. **maēzaiti** < пие. *h₃meiǵʰ-e-ti [*h₃m̥eiǵʰ-e-ti*] (в. §CCC)
 грч. **τόλμη** < пие. ***tolh₂-m-eh₂-ø** [tolh₂-**m**-eh₂-ø]

> пие. *tol-**m**-ē^{h₂}-∅ [tol-**m**-ā^{h₂}-∅] (в. §CCC, §CCC)
 грч. τρέμω < пие. *trem-o-h₂ [trem-o-h₂]
 > пие. *trem-ō-^{h₂} [trem-ō-^{h₂}] (в. §CCC)
 = лат. tremō

Грчки примјери из завршетака и наставака

sec act them 1pl грч. -ομεν << пие. *-o-**me**-∅ [-o-**me**-∅]
 = стинд. -ā**ma**, став. -ā**ma**, млав. -ā**ma**, стперс. -C^a-a-**m**^a-a / -ā**ma**/
 pf act 1pl грч. -μεν << пие. *-**me** [-**me**]
 = стинд. -**ma**, став. -**ma**, млав. -**ma**

Микенски примјери из коријена и основа

мик. a-pe-**mo** /anemōn/ < пие. *h₂en^{h₁}-**m**-o-om
 = грч. ἀνέμων, итд. (в. s.v. ἄνεμος горе)
 мик. **ma-te** /mātēr/ < пие. *meh₂-ter-s
 = грч. μήτηρ, итд. (в. горе)
 мик. **me-ri** /meli/ < пие. *mel-i-t-∅
 = грч. μέλι, итд. (в. горе)

Праиндоевропско *n

§PPP Неусловљени исход слоготворног пие. *n

Пие. *n > [n̥] или [ŋ] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > прч. *ā > **a** или C**a** (тј. /a/) или **o** или C**o** (тј. /o/), грч. **a**;
 = уопште, стинд. **a**, ав. **a**, стперс. **a** или C**a** (тј. /a/),¹ јерм. **an**, стфр. **an**, нфр. **An**, лат. **en**;
 = напосе, лат. **in** – под условом да се налази у неакцентованој позицији, став. -ā, млав. -ō, стперс. C**a** (тј. /a/), лат. -ēs, стфр. -ais, нфр. -AIS или -AHΣ – под условом да се налази у склопу пие. слиједа *-ns на крају ријечи.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. ᾳ- < пие. *n- [n̥-]
 = стинд. **a**-, ав. **a**-, стперс. **a**-/a-/, јерм. **an**-, лат. **in**-
 грч. ἐλαχύς < пие. *h₁l^{ng^{uh}}u-s [h₁/l^{ŋg^{uh}}u-s] (в. §CCC)
 ≈ стинд. laghūh / raghúh < пие. *h₁l^{ng^{uh}}u-s [h₁/l^{ŋg^{uh}}u-s]
 грч. ὄνομᾰ, еол. ὄνυμᾰ, дор. ὄνυμᾰ < пие. *h₃n^{h₃}-m**n**-∅ [h₃n^{h₃}-m**n**-∅]
 = стфр. onom**a**n

≈ СТИНД. *nāma*, стперс. *n^a-a-m^a* /*nāma*/, лат. *nōmen* < пие. *h₃nēh₃-mⁿ-ø
[*h₃nēh₃-mⁿ-ø*] (в. §CCC)

грч. **παχύς** < пие. **b^hn^g-u-s* [*b^hŋ^g-u-s*]
= СТИНД. *bahúh*

грч. **τατός** < пие. *tⁿ-t-o-s [*tⁿ-t-o-s*]
= СТИНД. *tatáh*, лат. *tentus*

Грчки примјери из завршетака и наставака

С-основе: грч. acc pl **-άς** < пие. acc pl *-ns [-ns]
= СТИНД. **-ah**, став. **-ā**, млав. **-ō**, стперс. **-C^a /-a/**, стфр. **-ais**, нфр. **-AΙΣ / -ΑΗΣ**, лат. **-ēs**

Микенски примјери из завршетака и наставака

С-основе: мик. acc pl **-Ca / -as/** < пие. acc pl *-ns > грч. **-άς**

§PPP Условљени исходи слоготоворног пие. *n

Пие. ***n** > [n] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > грч. **av** – под условом да се налази испред пие. *V, углавном на граници морфема
= СТИНД. **an**, ав. **an**, стперс. **C^a-n^V** (тј. /an/), јерм. **an**, лат. **en** – под истим условом, тј. да се налази испред пие. *V, лат. **in** – под истим и додатним условом, тј. да се налази испред пие *V и у неакцентовнаој позицији.

Пие. ***n** > [n] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > грч. **av** – под условом да се налази испред пие. *HV, углавном на граници морфема
= СТИНД. **an**, ав. **an**, јерм. **an**, лат. **en** – под истим условом, тј. да се налази испред пие *V, лат. **in** – под истим и додатним условом, тј. да се налази испред пие *V и у неакцентовнаој позицији.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. **άν-** < пие. ***n-** [n-V]
= СТИНД. **an-**, лат. **in-**

грч. **τανύς** < пие. *tⁿh₂-u-s [*tⁿh₂-u-s*]
= СТИНД. *tanúh*

§PPP Неусловљени исход неслоготоврног пие. *n

Пие. ***n** > [n] > (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §[CCC](#)) > грч. ***n** > мик. **nV** (тј. /n/), грч.

v

= уопште, стинд. **n**, ав. **n**, стперс. **n^V** (тј. /n/), јерм. **n**, стфр. **n**, нфр. **N**, лат. **n**.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. ἄνεμος < пие. *h₂eñh₁-m-o-s [h₂añh₁-m-o-s]

= лат. **anīmus**

≈ стинд. **ánilaḥ** < пие. *h₂eñh₁-l-o-s [h₂añh₁-l-o-s]

грч. ἄνηρ < пие. *h₂ner-s [h₂ner-s]

> пие. *h₂nēr-ø [h₂nēr-ø] (в. §[CCC](#))

= нфр. **ANAP**

≈ стинд. **nā** < пие. *h₂ner-s [h₂ner-s] (в. §[CCC](#)) > *h₂nēr-ø [h₂nēr-ø] (в. §[CCC](#))

≈ лат. **Nerō** < пие. *h₂ner-on- [h₂ner-on-] (в. §[CCC](#))

грч. γόνυ < пие. *ǵoñ-u-ø [ǵoñ-ü-ø]

= стинд. **jánu**

≈ ав. zānu° < пие. *ǵoñ-u- [ǵoñ-ü-]

≈ јерм. cunr < пие. *ǵoñ-u-r- [ǵoñ-ü-r-]

грч. γύμνος << пие. *nog^u-n-o-s [nog^u-n-o-s] (> грч. *vuvβvōs)

= стинд. **nagnáḥ**

грч. γυνή < пие. *g^uon-eh₂-ø [g^uon-eh₂-ø]

> пие. *g^uon-ēh₂-ø [g^uon-āh₂-ø] (в. §[CCC](#))

грч. ἐν < пие. *h₁en [h₁en]

= стфр. **en-**, нфр. **EN-**, стлат. **en**

грч. ἔνος < пие. *sen-o-s [señ-o-s]

= стинд. **sánaḥ**

грч. κυνός < пие. *ku-n-os [ku-ñ-os]

≈ стинд. **súnaḥ** < пие. *ku-n-es [ku-ñ-es]

грч. μένος < пие. *men-os-ø [mēñ-os-ø]

≈ стинд. **mánaḥ** < пие. *men-es-ø [mēñ-es-ø]

≈ ав. manah- < пие. *men-es- [mēñ-es-]

грч. ναῦς < пие. *nēh₂-u-s [nāh₂-ü-s]

= стинд. **náuḥ**

грч. (хом.) νέεταλ (> νεῖταλ) < пие. *nes-e-toi [nēs-e-toi]

= стинд. **násate**

грч. νέος < пие. *neu-o-s [nēu-ø-o-s]

= стинд. **návah**, ав. **nauvīd**, лат. **novus**

грч. νέφος < пие. *nebh^h-os-ø [nēbh^h-os-ø]

≈ стинд. **nábhaḥ**, ав. **nabō** < пие. *nebh^h-os-ø [nēbh^h-es-ø]

≈ лат. **nebula** < пие. *nebh^h-el-eh₂-ø [nēbh^h-el-āh₂-ø]

грч. νύκτα < пие. *nokyt-m [nokyt-ñ]

= лат. **noctem**

≈ стинд. **náktam** < пие. *nok^ut-o-m [nok^ut-o-m]

грч. ὄνυμά, еол. ὄνυμά, дор. ὄνυμά < пие. *h₃nh₃-mn-∅ [h₃nh₃-mn-∅]
= стфр. **onoman**

≈ јерм. **aṇun** < пие. *h₃neh₃-mn-∅ [h₃neh₃-mn-∅]

≈ ав. **nāman-** пие. < *h₃neh₃-men- [h₃neh₃-men-] (в. §CCC)

≈ стинд. **nāma**, стперс. **nā-a-mā** /nāma/, лат. **nōmen** < пие. *h₃neh₃-mn-∅ [h₃neh₃-mn-∅] (в. §CCC)

грч. ποινή < пие. *k^uoi-**n**-eh₂-∅ [k^uoi-**n**-eh₂-∅]
= пие. *k^uoi-**n**-ēh₂-∅ [k^uoi-**n**-āh₂-∅] (в. §CCC)
= ав. kaēnā

грч. τόνος < пие. *ton-o-s [to**n**-o-s]
= стинд. tānáḥ

Микенски примјери из коријена и основа

мик. **a-ne-mo** /anemōn/ < пие. *h₂e**n**h₁-m-o-om
= грч. ἀνέμων (в. с.v. ἄνεμος горе)

мик. **na-u-** /nāu-/ < пие. *nēh₂-u- [**nāh₂-u-**]
≈ грч. ναῦς < пие. *nēh₂-u-s [**nāh₂-u-s**], итд. (в. горе)

мик. **ne-wo** /neu_{os}/ < пие. *neu-o-s
= грч. νέος, итд. (в. горе)

ЛИКВИДЕ

Праиндоевропско *r

§PPP Неусловљени исход слоготворног пие. *r

Пие. *r > [r] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > пгрч. *ṛ > **Ca** (тј. /ar/) или мик. **Co** (тј. /or/), грч. **αρ** или **ρα**, еол. **ορ** или **ρο**
= упоште, стинд. **r**, ав. **ərə**, јерм. **ar**, стфр. **or**, нфр. **OYR**, лат. **or**.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. θρασύς < пие. *d^hṛs-u-s [d^hṛs-u-s]
= стинд. dhr̩súḥ

грч. τράπεζά < пие. *(k^ue)t(u)r+ped-ih₂-∅ [(k^ue)t(u)r+ped-ih₂-∅]

грч. ὑπόδρος < пие. *up-o+dṛk-∅ [**up**-o+dṛk-∅]
/ пие. *sup-o+dṛk-∅ [s^up-o+dṛk-∅] (в. §CCC)
≈ стинд. upadṛś- < пие. *up-o+dṛk- [**up**-o+dṛk-]

Грчки примјери из завршетака и наставака

r-основе: грч. dat pl **-ραστ** < пие. loc pl *-r-su [- $\overset{\circ}{r}$ -su] >> *-r-si [- $\overset{\circ}{r}$ -si]
= стинд. - $\overset{\circ}{r}$ su

Дијалекатски примјери из коријена и основа

грч. (еол.) **βροτός** < пие. *mr-t-o-s [mr $\overset{\circ}{t}$ -o-s]
= стинд. *mṛtāḥ*, ав. *mərətō*, јерм. *mard*
≈ лат. *mortuus* < пие. *mr-t-u-o-s [mr $\overset{\circ}{t}$ -u-o-s]

Микенски примјери из коријена и основа

мик. **το-pe-za /torpeza/** < пие. *(k^ue)t(u)r+ped-ih₂-∅
= грч. τράπεζα, итд. (в. горе)

§PPP Условљени исход слоготворног пие. *r

Пие. *r > [r] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > грч. **αρ** – под условом да се налази на крају ријечи, обично на граници морфема
= стинд. **r**, ав. **arə**, јерм. **r**, стфр. **ar** (?), нфр. **ΑΡ** (?), лат. **ur** – под истим условом, тј. да се налази на крају ријечи.

Пие. *r > [r] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > грч. **αρ** – под условом да се налази испред пие. *HV, обично на граници морфема
= стинд. **ir**, **ur**, ав. **ar**, јерм. **ar**, лат. **ar** – под истим условом, тј. да се налази испред пие. *HV.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. βαρύς < пие. *g^urh₂-u-s [g^ur $\overset{\circ}{h}_2$ -u-s]
= стинд. *gurúḥ*
грч. ἡπάρ < пие. *hiēku-**r**-∅ [$\overset{\circ}{h}$ iēku- $\overset{\circ}{r}$ -∅]
≈ стинд. *yákr-t*, став. *yákara*, лат. *iecur* < пие. *hiēku-**r**-∅ [$\overset{\circ}{h}$ iēku- $\overset{\circ}{r}$ -∅]
грч. κτέχρ < пие. *tkeu-**r**-∅ [$\overset{\circ}{t}$ keu- $\overset{\circ}{r}$ -∅]
грч. οὐθάρ < пие. *h₁ouhd^h-**r**-∅ [$\overset{\circ}{h}_1$ ouhd^h- $\overset{\circ}{r}$ -∅] (в. §CCC)
≈ стинд. *údhár* < пие. *h₁uhd^h-**r**-∅ [$\overset{\circ}{h}_1$ uhd^h- $\overset{\circ}{r}$ -∅]
грч. πάρος < пие. *prh₂-os [pr $\overset{\circ}{h}_2$ -os]
≈ стинд. *puráḥ*, ав. *parō* < пие. *prh₂-es [pr $\overset{\circ}{h}_2$ -es]

грч. πεῖρος < пие. *per-ur-ø [per-υ-ρ-ø]
 грч. φρέαρ < пие. *b^hreh₁-ur-ø [b^hρeh₁-υ-ø] (> грч. *φρῆρος
     > пие. *b^hρeh₁-ur-ø [b^hρeh₁-υ-ø] (в. §CCC)
     = јерм. ałbewr

§PPP Неусловљени исход неслоготворног пие. *r

Пие. *r > [r] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > пгрч. *r > мик. rV (тј. /r/), грч. ρ
     – то јест, под условом да је неслоготворно
     = уопште, стинд. r, ав. r, стперс. rV (тј. /r/), јерм. r, стфр. r, нфр. ρ, лат. r.

Грчки примери из коријена и основа

грч. δῆρις < пие. *dēr-i-s [dēρ-i-s]
     = стинд. ^odārih
 грч. δόρυ < пие. *dor-u-ø [dorυ-ø-ø]
     = стинд. dāru, ав. dāuru, стперс. d^a-a-r^u-u-v^(a) /dāruv/
 грч. δῶρον < пие. *deh₃-r-o-m [doh₃-ρ-o-m]
     > пие. *dēh₃-ρ-o-m [dōh₃-ρ-o-m] (в. §CCC)
     = јерм. tur
 грч. Ἔρεβος < пие. *h₁reg^u-os-ø [h₁ρeg^u-os-ø]
     = јерм. erek
     ≈ стинд. rájah < пие. *h₁reg^u-es-ø [h₁ρeg^u-es-ø] (в. §CCC)
 грч. ἐγρήγορε << пие. *h₁ge-h₁gor-e [h₁ge-h₁goρe] (> грч. *ἐγήγορε)
     > пие. *h₁gē-h₁gor-e [h₁gē-h₁goρe] (в. §CCC)
     ≈ стинд. jāgára, млав. jaγāra < пие. *h₁ge-h₁gor-e [h₁ge-h₁goρe] > *h₁gē-h₁gor-e [h₁gē-h₁goρe] (в. §CCC)
 грч. ἐρύθρος < пие. *h₁rudh-r-o-s [h₁ρudh-ρ-o-s]
     ≈ стинд. ^orudhráh >> rudhiráh, лат. ruber < пие. *h₁rudh-r-o-s [h₁ρudh-ρ-o-s] (в. §CCC)
 грч. θέρος < пие. *g^uher-os-ø [g^uherρ-os-ø]
     ≈ стинд. háräh < пие. *g^uher-es-ø [g^uherρ-es-ø]
 грч. ἵερός < пие. *ish₁-r-o-s [išh₁-ρ-o-s]
     = стинд. iširäh
 грч. ὄκρος < пие. *h₂ok-ρ-i-s [h₂ok-ρ-i-s]
     = стинд. ásrih, лат. ocris
 грч. ὄρεγω < пие. *h₃reǵ-o-h₂ [h₃reǵ-o-h₂]
     > пие. *h₃reǵ-ō-h₂ [h₃reǵ-ō-h₂] (в. §CCC)
     ≈ лат. regō < пие. *h₃reǵ-o-h₂ [h₃reǵ-o-h₂] > *h₃reǵ-ō-h₂ [h₃reǵ-ō-h₂] (в. §CCC)
 грч. περί < пие. *per-i [perρi]
     = стинд. pári, ав. pairi, лат. per

грч. πέρυσι, дор. πέρυτος < пие. *per+ut-i [per⁺ut-i]
= јерм. heru
≈ стинд. parút < пие. *per⁺ut-ø [per⁺ut-ø]
грч. (лејб.) πέσσωμα ψεζ, хом. πίσυψεζ < пие. *k^uetuo^r-es [k^uetuo^r-es]
= стинд. catvárah, ав. саθβārō, јерм. č'ork'
грч. τέρετρον < пие. *terh₁-tr-o-m [terh₁-tr-o-m]
грч. φέρω < пие. *b^her-o-h₂ [b^her-o-h₂]
> пие. *b^her-ō-h₂ [b^her-ō-h₂] (в. § CCC)
= лат. ferō
≈ стинд. bhárti, став. baratī < пие. *b^her-e-ti [b^her-e-ti]
≈ нфр. -ВЕРЕТ < пие. *b^her-e-t [b^her-e-t]
≈ јерм. berem << пие. *b^her-e-mi [b^her-e-mi]
грч. ὄρη < пие. *Hioh₁-r-eh₂-ø [Hioh₁-r-ah₂-ø]
> пие. *Hioh₁-r-ēh₂-ø [Hioh₁-r-āh₂-ø] (в. § CCC)
= јон. ὄρη

Грчки примјери из завршетака и наставака

r-основе: грч. acc sg -ορᾶ < пие. acc sg *-or-m [-or-m]
= лат. -orem

Микенски примјери из коријена и основа

мик. do-ra /dōra/ << пие. *deh₃-r-e-h₂ (> мик. */dōrā/)
= грч. δῶρα, итд. (в. s.v. δῶρον горе)
мик. e-ru-to-ro /eruthros/ < пие. *h₁rud^h-r-o-s
= грч. ἐρυθρός, итд. (в. горе)
мик. i-je-ro /(h)ieros/ < пие. *ish₁-r-o-s
= грч. ἱερός, итд. (в. горе)
мик. pe-re /p^herei/ < пие. *b^her-e-i
= грч. φέρει, итд. (в. s.v. φέρω горе)
мик. pe-ri- /peri-/ < пие. *per-i
= грч. περί, итд. (в. горе)
мик. pe-ru-si- /perusi-/ < пие. *per+ut-i
= грч. πέρυσι, итд. (в. горе)

Микенски примјери из завршетака и наставака

r-основе: мик. acc sg -Ce-ra /-era/ < пие. acc sg *-er-m
= грч. -ερᾶ

Праиндоевропско *I

§PPP Неусловљени исход слоготворног пие. *I

Пие. *I > [ɪ] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > пгрч. *Ι > мик. Ca (тј. /al/) или Co (тј. /ɔl/), грч. αλ или λα

= уопште, стинд. *r*, ав. *ərə*, јерм. *al*, лат. *ol*;

= напосе, лат. *la* – под условом да се налази између пие. *D и *T.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. βλαδύς < пие. *mld-u-s [mɪd-ʊ-s]

= стинд. *mrdúh*

≈ лат. *mollis* < *mld-u-i-s [mɪd-ʊ-i-s]

грч. γάλᾰ << пие. *gɪkt-ø [gɪkt-ø] (> пгрч. *gla(kt))

= лат. *glac* > *lac*

грч. πλᾰτύς < пие. *plth₂-u-s [płɪθ₂-ʊ-s]

= стинд. *pr̥thúh*, ав. *pərəθuš*

§PPP Условљени исходи слоготворног пие. *I

Пие. *I > [ɪ] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > грч. αλ – под условом да се налази испред пие. *V, обично на граници морфема.

Пие. *I > [ɪ] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > грч. αλ – под условом да се налази испред пие. *HV, обично на граници морфема

= стинд. *ir*, *ur*, ав. *ar*, јерм. *al*, лат. *al* – под истим условом, тј. да се налази испред пие. *HV.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. βάλανος < пие. *gylh₂-en-o-s [gylh₂-eŋ-o-s]

> пие. *gylh₂-an-o-s [gylh₂-aŋ-o-s] (в. §CCC)

грч. ἐστάλην < пие. *h₁e-stl-eh₁-m [h₁e-stl-eh₁-m]

> пие. *h₁e-stl-ēh₁-m [h₁e-stl-ēh₁-m] (в. §CCC)

§PPP Неусловљени исход неслоготворног пие. *I

Пие. *I > [ɪ] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > пгрч. *Ι > мик. rV (тј. /l/), грч. λ

= уопште, стинд. **I** (ређе) или **r** (чешће), ав. **r**, стперс. **r^V** (тј. /r/), јерм. **I**, стфр. **I**, нфр. **Λ**, лат. **I**.

Грчки примери из коријена и основа

грч. ἀλέξω < пие. *h₂leks-o-h₂ [h₂leks-o-h₂]

> пие. *h₂leks-ō-h₂ [h₂leks-ō-h₂] (в. §CCC)

≈ стинд. rákṣati < пие. *h₂leks-e-ti [h₂leks-e-ti] (в. §CCC)

грч. ἐλαχύς < пие. *h₁Ingh-u-s [h₁Ingh-u-s]

≈ стинд. Iaghúh / raghúh < пие. *h₁Ingh-u-s [h₁Ingh-u-s] (в. §CCC)

грч. κλιτός < пие. *klu-t-o-s [klu-t-o-s]

= стинд. śrutáh, јерм. **Iu**, лат. -clitus

грч. λείχω < пие. *leiǵʰ-o-h₂ [leiǵʰ-o-h₂]

> пие. *leiǵʰ-ō-h₂ [leiǵʰ-ō-h₂] (в. §CCC)

≈ стинд. lehmi < пие. *leiǵʰ-mi [leiǵʰ-mi]

≈ лат. lingō < пие. *li-n-ǵʰ-o-h₂ [li-n-ǵʰ-o-h₂] > *li-n-ǵʰ-o-h₂ [li-n-ǵʰ-o-h₂] (в. §CCC)

грч. λευκός < пие. *leuk-o-s [leuk-o-s]

= стинд. rokáh

≈ стинд. lokáh, лат. lūcus < пие. *louk-o-s [louk-o-s]

грч. μέλι < пие. *mel-i-t-∅ [mel-i-t-∅]

= лат. *melid > mel

Микенски примери из коријена и основа

мик. me-ri /meli/ < пие. *mel-i-t-∅

= грч. μέλι, итд. (в. горе)